

10 Şubat
2017 Cuma
Sayı: 65
3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

BOYUN
EĞME

Evet: çökmüş Osmanlı
projesinde ısrar. Ya Hayır?

Halka, halkın enerjisine fena halde ihtiyaçları
var. O enerjiyi yaratacağız ama halk düşmanı
burjuvaziye, onun ajanlarına kendimizi
kullandırmayacağız.

YETMEZ AMA HAYIR

SÖMÜRÜYE VE GERİCİLİĞE KARŞI

TEK DERMİZ
'TEK ADAM' DEĞİL

ESKİ YAĞMAYA YENİ İSİM: VARLIK FONU | 'SİSTEM'DEN ÇIKABİLİRSİNİZ | SANDIK GENÇLİĞE
YETMİYOR | PARA - PİREMSELİK EĞRİSİ | YUGOSLAV KOMÜNİSTLERİ | KRİZSİZ KAPİTALİZM?

SADECE ERDOĞAN'A 'HAYIR'
DEMEK BİZE YETMİYOR

Hayır'ınız kime?

HAYIR CEPHESİNİ BÖLMEK ADINA TARTIŞMALI KONULARDAN UZAK DURMAMIZ DA GEREKECEK Mİ? 'ZORUNLU DİN DERSİ'NE DE HAYIR' DİYEREK MÜTEDEYYİN VATANDAŞLARIN BİR KISMININ TAM 'HAYIR' DEMEYE HAZIRLANIRKEN VAZGEÇMESİNE NEDEN OLABİLİR MİYİZ Kİ! HAYIR CEPHESİNİ ZAYIF DÜŞÜRMEK İÇİN GERİCİLİKLE MÜCADELE ETMEYİ BİRAZ ERTELESEK Mİ? HAYIR.

Ülkemiz genelde önemli bir toplumsal kesimin seçim ve sandık dönemleri 'politize' olduğu, siyaset yapmanın ve olup bitenler üzerine konuşmanın elbette ana akım medyanın yönlendiriciliğinde bu dönemlerde arttığı bir ülke. Bu

'siyasileşme' haline son yıllarda sosyal medya da sınırsız ürünle bir ifade etme biçimi olarak eklenmiş durumda. Çoğtan seçmeli 'hayır' videoları, 'hayır'ı söyleyiş biçimleri arası farklılıklar, ille de 'hayır'ın türlü dillendirilme yöntemleri... Anket sonuçlarının büyük bir heyecanla takibi, iç rahatlatmalar, gülüşmeler, dalga

geçmeler... Böylesine 'politik' bir süreçten geçiyoruz. Huzursuzuz ama umudumuz var. Peki siz hangisini istiyorsunuz, şarkılı hayır mı, şiirli mi yoksa arkada müzik eşliğinde kendi sesinizle mi hayır demek istersiniz?

Açık olan şu ki, kuru bir hayır demenin ötesine geçmeye ihtiyaç var bugün Türkiye'de. Nasıl desek

de düşüncelerimizi doğru anlatabilsek, yalnızca hayır demekle yetinmeyip içimizde biriktirdiklerimizi dışımıza vurabilesek... Bu cendereden kendimizi ve sevdiğimizimizi çıkarabilesek... Bu belirsizlik atmosferinden kurtulup ertesi gün nasıl bir Türkiye'ye uyanacağımızı bugünden tahmin ettiğimiz günlere geri dönebil-

sek... Öyle günler gerçekten olduysa tabii.

Bu sıkışmışlık halinden bir an önce kurtulma isteğinin yarattığı panik bugün bir kez daha mücadeleyi meclis zemini ne hapsedmenin yolunu açıyor. Meclis sıralarında uyku tutmadığı zamanlarda vaktini birbirini dövmele geçiren bir vekil toplamından medet ummaya devam ettiriyor. Kaçan huzurun yeniden geri gelmesinin yolu kaçırınların muhitinde arıyor üstelik onların arama kurtarma ekipmanlarıyla.

KİMİNE YETER KİMİNE YETMEZ

Bir süredir komünistlerin anayasa tartışmalarıyla ilgili söylediği bir şey var; Yetmez ama Hayır!

Bizim Hayır'ımızı diğerlerinden ayırıştıran şey kuşkusuz 'Yetmez' kısmı. Hayır demenin kendisi dışarıdan bakıldığında bir tercih ve taraf olma anlamına gelse de biraz ötesiyle ilgili söz söylenememesi halinde 'en geniş güç birliği' söylemlerinin içine hapsolüp erimek zorunda. Etkili olmamanın ötesinde başkanlık saldırısına meşruiyet katmaya mahkum. Bilhassa düzen içi muhalefet cephesi açısından meselenin Erdoğan'ın varlığı ya da yokluğundan ibaret bir tartışmaya sıkıştırılması başkanlık koltuğunun Erdoğan'sız bir Türkiye'de o kadar da rahatsızlık

verici olmadığının aslında kabul edildiği sonucuna götürüyor.

'EN GENİŞ' DİYE DİYE...

Bu zemin üzerinde yükselen bir başkanlık karşıtlığı propagandası, ne anlama geldiği anlaşılabilen bağimsizlik ve özgürlük arayışı ile Erdoğan karşıtı olan herkesle aynı potada bir araya gelme yoluna çıkıyor. Denklem buradan kurulduğunda bu son kaçınılmaz oluyor. 'En geniş güç birliği' diye tarif edilen birliğe yurt içinde bütün ideolojik ve siyasal ayrımlar bir kenara bırakılarak varını yoğunu Erdoğan'sız bir Türkiye'nin 'refahı'na yatırmış olanlar, yurt dışında da etkili bir hayır kampanyası yürüten Batı medyası, emperyalist merkezler giriyor. Bir defa daha emekçi sınıfların geleceği sınıf uzlaşmacı stratejilere terk ediliyor. Emekçi halkın çıkarları ile emperyalist güç odaklarının çıkarları Erdoğan karşıtlığında birleştirilmeye çalışılıyor.

Erdoğan cephesinde ise, kendi iç çelişkileri her geçen gün daha fazla derinleşen emperyalist dünyanın çıkarları ile bu cephenin arasında ortaya çıkmaya başlayan uyumsuzluk Türkiye'nin varlığına bir saldırı olarak yansıtılmaya çalışılıyor, son dönemde Türkiye'nin dış müdahalelere daha açık bir ülke haline gelmiş olmasının yarattığı sonuçlar sözde bir 'batı karşıtlığı' üzerinden Erdoğan'ın yurt içindeki güçlü lider imajını

güçlendirmeye tahvil edilmeye uğraşılıyor.

Oysa bugün karşımızda Hayır'ın olduğu kadar Evet'in de tam olarak rahata kavuşturulmaya çağrı bir Erdoğan var. Sandıktan evet çıktığında bugün yapabildiği pek çok şeyi yapmaya devam edecek bir Erdoğan. OHAL durumundan da faydalanarak elde etmek istediği çoğu yetkiyi kullanmakta olduğu bir gerçek. Her yeni çıkan KHK bu gerçeği gösteriyor.

Sorunsa bunun ötesinde; Erdoğan'ın kendini her şeye rağmen bir türlü rahat hissedememesinde, hep daha fazla yasal ve siyasal güvence aramasında...

Başkanlık meselesi biraz da bu nedenle, ciddi bir kuşatma altında olan Erdoğan'ın izlediği çizgiyi devam ettirebilmesinin yolunu açacağı için bir ihtiyaç. Fakat burada belirleyici olan bu ihtiyacın kimi keyfiyet unsurları içeren bir seçenek değil varlığını devam ettirebilmesi için bir zorunluluk olduğu.

ERDOĞAN GERÇEKTEN TEK Mİ?

Yanılıcı gibi görünen ve aslında bu tartışmayı temellerinden ve bağlamından koparıp 'her şeyin ve her kurumun karşısında bir Erdoğan' gibi gösteren şey biraz da başkanlık tartışmalarının gelinen noktada Türkiye sermaye sınıfının gereksinimlerinin ötesine geçip Erdoğan ve çevresinin

çıkarlarına daralmış olmasıyla ilgili. Oysa yıllarca bu sistemin kapısını aralayan, sermaye yanlısı politikalarla emekçi sınıfların daha fazla sömürülmesine neden olan Türkiye burjuvazisinin kendisi ve onun mevcut iktidarlarla kurduğu bağ oldu.

Şimdi bu çerçeveden tekrar bakalım; sadece hayır demek yetiyor mu? Hayır'ımızı ve kendimizi nerede konumlandıracağız? En geniş güç birliğinin bir parçası olarak, eski günlere geri dönme beklentisiyle sandıktan çıkan sonucu dört gözle bekleyecek miyiz?

Yetmez. Bunların hiçbirinin yetmeyeceği açık. Uyumlu muhalefetin yıllardır AKP'yi bu noktaya getiren sayısız örnekte payı olduğunu bilmek bile bugün emekçi sınıflar için başka bir yerde durma zorunluluğu doğuruyor. Bu zorunluluk ancak komünistler tarafından karşılanabilir.

Zorunlu din dersleri zorbalığına, sayısız yaşanan iş cinayetine, alıp başını giden bir çocuk işçilik gerçeğine, savaş kuşkırtıcılığına, her geçen gün daha fazla borçlanan ve bu yüzden daha fazla sisteme bağlanmak zorunda kalan emekçilerin olduğu bir düzene hayır diyerek konumlanmak zorunluluğumuz var. Ötesi boş ve zaman kaybı. Kaybedecek zamanımız yok.

■ Gülçin Uz

FON DİYE YAZILIR HORTUMCULUK OLARAK OKUNUR

Yağmada 'yenilikçilik'

VARLIK FONU, KAMU KAYNAKLARININ, ÜCRETLERDEN YAPILMIŞ KESİNTİLERLE OLUŞMUŞ BİRİKİMLERİN DENETİM DIŞI TUTULAN FONLAR ARACILIĞIYLA SERMAYEYE PEŞKEŞ ÇEKİLMESİNDE YENİ BİR AŞAMA. BU BÜYÜKLÜKTE BİR FONUN AKP ÇEVRESİ TARAFINDAN HORTUMLANMASI KAÇINILMAZ. BUNDAN DA KÖTÜSÜ, FONUN AKP'NİN SERMAYE ÇEVRELERİ İLE İLİŞKİLERİNDE BİR ARAÇ OLARAK KULLANILMASI OLACAKTIR.

2016 yılının Ağustos ayında yürürlüğe giren bir yasa ile kurulan Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş. (TVF), geçtiğimiz hafta önemli kamu kuruluşları ve varlıklarının devri ile yeni bir "yağma modeli"nin odağı olacak gibi görünüyor.

Ocak ayında Milli Piyango ve at yarışlarının TVF'ye devrinin

ardından, geçtiğimiz haftasonu Ziraat Bankası, BOTAŞ, TPAO, Borsa İstanbul, TÜRKSAT'ın Hazine'ye ait hisselerinin tamamı, THY, Türk Telekom, Halkbank hisselerinin kamuya ait bölümü, Eti Maden ve Çaykur, değişik illerde pek çok gayrimenkul fona devredildi. Ayrıca Savunma Destekleme Fonu'nun 3 milyar TL'si

de Nisan sonuna kadar TVF'ye devredildi. İşsizlik Sigortası Fonu ve Zorunlu BES ile toplanacak fonun da aktarılabileceği söyleniyor.

Sayıştas denetimi kapsamı dışında bırakılan TVF'nin başka kamu varlıkları ve kaynaklarının da devriyle 200 milyar dolar büyüklüğe ulaşması hedefleniyor.

Devredilen kamu kuruluşlarının temettüleri TVF'ye aktarılacak. Devredilen varlıklar teminat gösterilerek yurtiçi ve yurtdışından finansman sağlanacak. Şu ana kadar devredilen kuruluşlar ve varlıklara ek olarak havaalanı, köprü vb büyük projelerin de TVF'ye devri, bu projelerin gelirlerinin teminat gösterilerek, yeni

Yetenekli Bay Mehmet!

10-12 yıl önce sıradan bir kredi pazarlama uzmanıyken TVF'nin kurucu yönetim kurulu başkanlığı koltuğuna oturan Mehmet Bostan'ın hiçbir "sıradışılığı" bulunmuyor. İÜ İktisat Fakültesi Uluslararası İlişkiler eğitiminin ardından Denizbank, BNP Ak Dresdner ve TSKB'de kurumsal kredi pazarlamacılığı yapan Bostan, bankacılık kariyerinde hiçbir özel başarı yokken deneyimiyle hemen hiç ilgisi olmayan bir pozisyona, Vakıf Emeklilik Genel Müdürlüğüne atandı. Böylece kamu macerası başlamış oldu. (Bostan'ın basında yer alan CV'sinde BNP Ak Dresdner ve TSKB'deki pozisyonları "müdür" olarak belirtiliyor ancak iki kurumda da "manager" unvanı, 5 yıl ve üstü tecrübeli pazarlamacılara veriliyor ve departman müdürlüğü anlamına gelmiyor.) Vakıf Emeklilik Genel Müdürlüğü bile "paraşütle atama" olarak değerlendirilirken "Yetenekli Bay Mehmet" in önlenemez yükselişi sürdü, 2013 yılında Turkcell Yönetim Kuruluna, 2016 yılının başında da Özelleştirme İdaresi Başkanlığına atandı. ÖİB görevi, TVF öncesi bir hazırlık mıydı, yoksa bu görev esnasında bir cin fikir olarak TVF mi icat olundu belirsiz. Ancak kesin olan bilgi, çalıştığı, görece küçük ölçekli bankalarda müdür olması bile güç birikim ve deneyimde birine yakın zamanda Türkiye Hazinesi'nden daha zengin olma ihtimali bulunan bir fon, her tür denetimden azade olarak devredildi.

Yağmalanmayı bekleyenler: İşsizlik ve Zorunlu BES fonları

Savunma Destekleme Fonu'ndaki 3 milyar TL Nisan sonuna kadar "değerlendirilmek" üzere TVF'ye aktarıldı. Fon'un daha başlangıç tasarımında göz dikilen İşsizlik Sigorta Fonu'nun kağıt üzerindeki halinin ya da aktarılabilir kısmının da önümüzdeki dönemde TVF kaynakları arasına katılması bekleniyor. Milyonlarca emekçiden 2002 yılından bu yana yapılan kesintilerle 100 milyar TL'lik büyüklüğe ulaşan İşsizlik Sigortası Fonu'ndan işsizlik ödeneği olarak sadece 12 milyar TL ödeme yapılmış durumda. Prime esas ortalama kazanç ve sigortalı çalışan sayısı dikkate alındığında 2017 yılında İşsizlik Sigorta Fonu'na aktarılacak tutar 12-14 milyar TL aralığında hesaplanıyor ve sadece bu tutarın aktarılması bile önemli bir kaynak aktarımı anlamına geliyor.

Benzer şekilde yeni uygulanmaya başlayan Zorunlu Bireysel Emeklilik Sistemi ile sağlanan kaynağın da TVF'ye aktarımı söz konusu olabilir. Kademeli geçiş öngörülen sistemde 2017-2020 döneminde 20-25 milyar TL birikebileceği hesaplanıyor. Mevcut BES Fonu 53 milyar TL civarında ve Zorunlu BES ile birleştirilerek TVF'ye devir olasılığı da bulunuyor.

projelere kaynak sağlanmasının da söz konusu olabileceği belirtiliyor.

GELİR FAZLASI YOK AMA YAĞMAYA MÜSAİT

Dünyada varlık fonu şirketleri, yüksek emtia geliri ya da ödemeler dengesi fazlası bulunan ülkelerde yoğunlaşıyor. Yüksek gelirlerin esas olarak ülke dışı yatırımlarda yüksek getirilerle değerlendirilmesi esasına dayalı fonların en büyüğü ülkenin petrol gelirleriyle desteklenen Norveç Emeklilik Fonu, toplam büyüklüğü 885 milyar dolar civarında. Çin Yatırım Şirketi (814 milyar dolar), Abu Dabi Yatırım Otoritesi (792 milyar dolar), Suudi Arabistan SAMA (577 milyar dolar) diğer büyük varlık fonları. Türkiye gibi kronik cari açığı ve dış finansman ihtiyacı bulunan bir ülkede TVF, gelir fazlasının değerlendirilmesinden ziyade yeni bir borçlanma ve yağma aracı olarak şekilleniyor. TVF, bir özel yatırım fonu gibi

işlem yapma yetkisine sahip olacak ve yatırımları denetim dışında kalacak. Özal'ın kurduğu Kamu Ortaklığı Fonu, gelir ortaklığı senetleri gibi uygulamalar zarar etmiş, kamu söz konusu zararı üstlenmiş ve bu mekanizmalarla sermayeye çok yüklü kaynak transferi yapılmıştı. 2000'li yıllardaki hızlı özelleştirmeler ve liberalizasyon süreci de yine kamu kaynaklarının sermayeye peşkeş çekilmesinde özgün bir dönem olmuştu. TVF ile bu iki dalga ve uygulamanın ötesine geçen bir yağma gündemine. Siyasi iktidar, "havuz" ilişkilerini beslemenin ötesine geçerek çok büyük oynuyor, uluslararası sermayeye Türkiye'den daha çok "ekmek" çıkacağını göstermeye soyunuyor. Emekçilerin gerçek sahibi olduğu mevcut varlıkların, değerlerin yağmasına el çabukluğuyla kapsamlı bir gelecek yağmasını da ekliyor.

■ Adile Kaya

ZORUNLU DİN DERSLERİNDEN MUAFİYET İÇİN HAREKETE GEÇİN

'Sistem'den çıkabilirsiniz

ARD ARDA KAZANILAN DAVALAR, YILLAR SÜREN HUKUKSUZLUĞUN VE AÇIK YASATANIMAZLIĞIN MAHKUM EDİLMESİ ANLAMINA DA GELİYOR. DİN DERSİNDEN MUAFİYET BİR HAKTIR. ZORUNLU DİN DERSİ UYGULAMASI HUKUK VE YASADIŞIDIR. ŞİMDİ HAKLARIMIZI SAVUNMANIN ZAMANI. NASIL YAPACAĞIMIZI TEKRAR HATIRLATALIM.

Mevcut eğitim sistemimizde öğrencilere, ilkökul 4. sınıftan itibaren zorunlu din dersi veriliyor. Dahası bu eğitim, alenen İslam dininin bir mezhebinin dayatılması. Çocuklar, özgür düşünceyi destekleyen laik bilimsel eğitim yerine, bir mezhebin kuralları ile yetiştiriliyor.

Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi, ilköğretim yaşındaki çocuklarımızın velilerini daha özgür, eşit ve bilimsel temelli eğitim için dava açma hakkını kullanmaya bunun için çağırıyor.

Geçtiğimiz haftalarda ard arda öğrencinin lehine sonuçlanan davalarla birlikte bu konuda yapılacak şeylerin boşa gitmeyeceği daha fazla anlaşıldı.

Zorunlu din dersi ile muhatap olan ilköğretim yaşındaki çocuklar için aileler önce okula ve MEB'e dilekçe vererek, burdan sonuç alamazlarsa dava açarak bu çabaya katılmalılar. Kazanılan dava bütün bir eğitim süreci boyunca zorunlu din dersinden muafiyet anlamına geldiği gibi yine bu süreçte yapılan tüm merkezi sınavlarda zorunlu din dersi müfredatının dışında kalmayı sağlıyor.

Tüm hukuk süreci bireysel olarak yürütülüyor ancak Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi çocuklarını zorunlu din dersinden muaf tutmak isteyen herkese destek olmaya, hukukçularımızın oluşturduğu birikimle yol göstermeye çalışıyor.

Başvuru yapan/yapmak isteyen veliler tüm aşamalarda, atılacak adımlarla ilgili soruları için Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi ile iletişim kurabilir. Aydınlanma Hareketi çalışmalarına gönüllü olarak destek veren hukukçuların, dava açmak isteyen öğrenci velileri ile irtibatını sağlamak, açılmış davalarda oluşan deneyimleri paylaşmak, dilekçe örnekleri, yapılmış savunma ve mahkeme başvurularına ilişkin örnekleri paylaşmak gibi şeyleri de merkezi ve yerel ayaklarıyla gerçekleştiriyor.

Bu hak nasıl kullanılacak?

Öncelikle, il, İlçe Eğitim Müdürlüğüne ve öğrencinin eğitim gördüğü okula zorunlu din dersinden muafiyet talebini içerir dilekçe verilmelidir. Evrakın akıbetini takip edebilmek için unutulmaması gereken, dilekçenin bir örneğinin alınması ve evrak numarasının kaydedilmesidir.

Dilekçe verilen kurum, talebe 60 gün içerisinde olumlu ya da olumsuz yanıt verecektir. Dilekçeye bu süre içerisinde yanıt verilmemesi de zımnen red anlamındadır.

Dilekçeye olumsuz yanıt verilmesi ya da 60 günlük sürenin yanıtı sona ermesi halinde, takip eden 60 gün içerisinde İdare Mahkemesinde dava açılması gerekir. Dava açılırken mahkemeye sunulacak dilekçeye çocuğun okul belgeleri eklenmelidir.

Dava dilekçesinde 'yürütmenin durdurulması' talep edilmelidir. Yürütmenin durdurulması istemi şu nedenle önemlidir: Mahkemenin yürütmenin durdurulması istemini kabul etmesi halinde okul, kararın tebliği tarihinden itibaren 30 gün içerisinde karar uygulamak zorundadır. Böylelikle çocuğun, yargılama süresince de din dersine girmemesinin sağlanması mümkün olmaktadır.

Dava açmak için yapılacak masraf 300,00 TL kadar tutarken, bu tutar ve her türlü mahkeme gideri (avukatlık ücreti gibi giderler dahil) davanın kazanılması durumunda öğrenciye geri ödenmektedir.

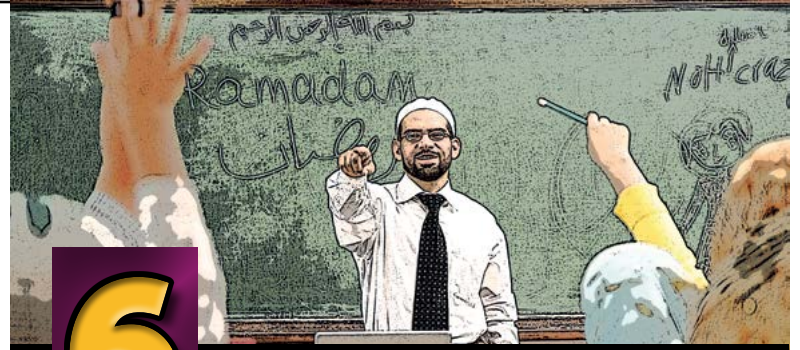
Bilgi kaynakları ve irtibat adresleri

Zorunlu Din Dersleri'nin yanlışlığını ortaya koymak, muafiyet için atılacak adımlarla ilgili bilgi vermek ve artan sayıda insanın bu hak mücadelesine katılımını sağlamak amacıyla 2016 yılı Haziran ayında Aydınlanma Hareketi gazetesinin ikinci sayısı yayımlandı.

Bu gazetenin elektronik kopyasına aydinlanmahareketi.org sitesinden ulaşılabilir. Aynı sitede yer alan 6 adımda muafiyet sayfası başvuru süreçleri ile ilgili özlü bilgiyi içeriyor. Bu sayfanın sonunda dilekçe örneklerine linkler de yer alıyor.

<http://aydinlanmahareketi.org/6-adimda-muafiyet.html>

HER TÜRLÜ SORU VE İRTİBAT İÇİN
iletisim@aydinlanmahareketi.org

6 ADIMDA

ZORUNLU DİN DERSİ MUAFİYETİ İÇİN YAPILACAKLAR

1. ADIM

İL, İLÇE EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ'NE VE OKULUNUZA DERSTEN MUAFİYET İÇİN DİLEKÇE VERİN. DİLEKÇENİN BİR NÜSHASINI KENDİNİZE ALMAYI VE EVRAK NUMARASINI KAYDETMİYİ UNUTMAYIN.

2. ADIM

DİLEKÇE VERDİĞİNİZ KURUM TALEBİNİZE OLUMSUZ YANIT VERİRSE 60 GÜN İÇERİSİNDE İDARE MAHKEMESİ'NE DAVA İÇİN BAŞVURU YAPABİLİRSİNİZ.

3. ADIM

İDARE MAHKEMESİ'NE ŞU İKİ KOŞULDA DAVA AÇABİLİRSİNİZ.

I OKUL YA DA MEB RED YANITI VERİR VERMEZ DAVA AÇMA SÜRESİ İÇİNDE DAVA AÇILABİLİR. İDARE MAHKEMESİNE DAVA AÇMA SÜRESİ DİLEKÇENİN REDDİNDEN

II OKUL YA DA MEB DİLEKÇENİZE BAŞVURUDAN İTİBAREN 60 GÜN İÇİNDE YANIT VERMEZ İSE DAVA AÇMA SÜRESİ BU SÜRENDEN SONRUNDAN

İTİBAREN **60** GÜNDÜR

4. ADIM

DAVA İÇİN BAŞVURU HARCİ BULUNMAKTADIR.

5. ADIM

MAHKEMEYE SUNAĞINIZ BAŞVURU DİLEKÇESİNE ÇOCUĞUZUN OKUL BELGELERİNİ EKLEMİYİ UNUTMAYIN.

MAHKEMEYE SUNAĞINIZ DİLEKÇEDE MUTLAKA YÜRÜTMİYİ DURDURMA KARARI VERİLMESİNİ TALEP EDİNİZ.

6. ADIM

MAHKEME YÜRÜTMİYİ DURDURMA KARARI ALIRSA OKULUNUZ 30 GÜN İÇİNDE BU KARARI UYGULAMAK ZORUNDADIR.

ÖNEMLİ UYARI!

Dava sonuçlanmadan yürütmeyi durdurma kararını almanız çocuğunuzun derse girmemesi imkânını doğuruyor. Aksi takdirde okulunuzun kuralları geçerli olduğundan dava sonuçlanana kadar çocuğunuzun derse sokmak durumunda kalabilirsiniz.

ÖNEMLİ UYARI!

HER TÜRLÜ SORUNUZ VE YARDIM TALEBİNİZ İÇİN AYDINLANMA HAREKETİ HUKUK KOMİSYONU'NDAN DESTEK ALABİLİRSİNİZ.

Dava dilekçe örneklerine

<http://aydinlanmahareketi.org/zorunlu-din-dersi.html> sayfasından ulaşabilirsiniz.

AYDINLANMA HAREKETİ Haziran 2016 - 25 Br.

İnsan Hakları Sözleşmesi ve Çocuk Hakları Sözleşmesi böyle diyor:

ZORUNLU DİN DERSİ YASAKTIR

İkinci adım: zorunlu din dersleri başlıyor. İster Müslüman olun, ister Budist. İster ateş dinar olun, ister çok dindar. Dilekçe verin, dava açın, insanlık hakkınızı kopartın.

BİRİNCİ ADIM OKULA DİLEKÇE

İKİNCİ ADIM İDARE MAHKEMESİ

BİZE ULAŞIN

HER TÜRLÜ SORUNUZ VE YARDIM TALEBİNİZ İÇİN AYDINLANMA HAREKETİ HUKUK KOMİSYONU'NDAN DESTEK ALABİLİRSİNİZ.

'GENÇLİK NEDEN
HAYIR DİYOR' VE

Sandık gençliğe

BU REFERANDUMDA MİLYONLARCA GENÇ 'HAYIR' OYU VERECEK. SANDIKTA 'HAYIR' DEMEK ÖNEMSİZ DEĞİL. ANCAK SONUCU DEĞİŞTİREBİLECEK TEK GÜÇ, 'SANDIKTA HAYIR DEMEK GENÇLİĞE YETMEZ' DİYENLERİN ÖRGÜTLENMESİ OLACAK.

Referandum kampanyaları arasında, komünistlerin "yetmese de hayır" demesi ve mücadeleyi referandum sandığına sıkıştırılmayı önermesi dikkat çekiyordu. TKP'nin kampanyasının gençler için daha özel bir anlamı var: Tek başına 'hayır'ın neden yetmeyeceğini, neden daha fazlasını yapmak gerektiğini, gençliğin penceresinden bakıldığında çok somut sonuçlarıyla görebiliyoruz. Bunlarla birlikte, referandumda 'hayır' demenin neden önemsiz olmadığını da...

Türkiye'de gençliğin, emekçi sınıfların bütününe ilgilendiren konuların çok dışında ve bu konularla hiç ilişkisi olmayan bir gündemi olduğunu söylemek zor.

Diğer yandan, gençlik kategorisinde bakıldığında, Türkiye'nin emekçi sınıflar için bir cehenneme çevrildiği gerçeğini daha doğrudan şekilde görmemizi kolaylaştıran bazı olgular ortaya serilebiliyor. Bunların başında, geleceksizlik geliyor.

GELECEKSİZLİĞİ YENMEK İÇİN SANDIK YETMEZ

Türkiye, gençlerini yaşatamayan bir ülke. Gençlerini yaşatamamak, kimi zaman inşaat

şantiyelerinde okul harçlığını çıkartmak için çalışan gençlerin iş cinayetine kurban gitmesiyle, kimi zaman sınav stresine dayanamayan bir lisenin kendi yaşamına son vermesiyle, kimi zaman da kaderini eline almak isteyen bir üniversitelinin sokakta polis destekli çetelerce katledilmesiyle somutlanıyor. Türkiye, emekçi gençlerini yaşatamıyor.

Sınıfsal eksenin en belirgin şekilde görülebildiği düzlemlerden birisinin gençlik alanı olması, geleceksizliğin de son derece sınıfsal bir olgu olarak ortaya çıkmasıyla alakalı. Zengin ile fakir, patron ile emekçi arasındaki uçurumun toplum nezdindeki anlatımı, genellikle çocuklar, gençler üzerinden yapıyor.

Sınıf ekseni bizim ülkemizde yalın şekilde görülebiliyor: Gemicik sahibi olmak, milyon dolarlarla oynamak, son model arabalara binmek bir yana, istese de askerliği bedelli yapanlardan olmayıp askere giden ve orada kör bir

savaşın içerisinde yaşamını yitiren gençlerden birisi olmak diğer yana... Eğitim sisteminden erken yaşta elenen, meslek okullarıyla işçi sınıfının "nitelikli" üyesi olan ama sömürü çarklarında posası çıkarılıp bir kenara atılan gençler... Türkiye'de gençliğin "sorunu", nereden bakarsak bakalım sınıfsaldır. Bunu anlatmak zor değil.

Geleceksizliği yenmek ve Türkiye'yi gençlerini yaşatabilen ve gençleriyle yaşayan bir ülke

neden yetmiyor?

haline getirmek için, sandığa sıklıkla sınırsız bir mücadele şart. Eğer geleceksizlik sınıfsal bir olguysa ve bu gerçek son derece yalın şekilde ortaya konulabiliyorsa, "Biz hepsine hayır diyoruz" çizgisini yaygınlaştırmak mümkündür.

"Referandumda 'hayır' demek yetmez. Ancak daha fazlası yapılırsa, gençler geleceğine sahip çıkabilir ve yeni bir ülkeyi kurabilir. 'Daha fazlası', örgütlenmek, siyaset yapmak, geleceği örgütlü bir güç olarak kurmaktır." Referandumda sonucu değiştirecek olan, bu görüşün yaygınlaşmasıdır.

EĞİTİMİN ÇÖKERTİLMESİNE DE 'HAYIR'

Geleceksizlikle paralel bir diğer olgu da, bir bütün olarak gençliğin gündemine giren fakat kalabalık bir nüfusun erken yaşlarda elendiği eğitim sisteminin çökertilmesi. Gençliğe referandum sandığı yetmez, daha fazlasını yapmak gerekir, çünkü eğitimin çökertilmesiyle Türkiye'de genç kuşaklara sermaye sınıfının öldürücü darbesi indiriliyor ve bu ancak güçlü bir

örgütlü mücadeleyle alt edilebilir. Bunu anlatmak gerekiyor.

Yeni kuşaklara ilişkin yapılan yorumların başında, "Bu eğitim sisteminde artık nitelikli insanlar yetişmez" görüşü yer alıyor. Haklılık payı var; Türkiye'de örgün eğitim çökmüş durumda. Küçük yaşlardan başlayarak bütün öğrenciler, sınıfsal konumlarına göre eğitim sisteminin bir yerlerine monte ediliyor ve bütünüyle şekilsiz bir eğitim tezgahından geçerek hayata atılıyor. Gericiliğin ve piyasacılığın pençesi altında eğitimin "nitelsiz" şekilde bile var olamayacağı görüldü.

Liseler bitirildi. İmam-hatiplişme ile, dinselleşmeyle ve eğitimde bilimselliğin yerine hurafelerin geçirilmesiyle bu yapıldı. Ama sadece bu değil. Türkiye'de liseler ve lise eğitimi, piyasanın ihtiyaçları doğrultusunda bugünkü rezilliğin ortasına düştüler. Referandumda sıkıştırılmış bir mücadeleyle alt edilemeyecek olan biraz da budur: Sermaye ihtiyaçlarının eğitim sistemini zemininden çökertmesi, örgütlü bir sosyalizm mücadelesiyle göğslenir.

Üniversiteler de bitirildi. Liseler üzerindeki gerici ve piyasacı saldırının bir benzeri de kampüslerdeydi. Detaylara girmeye gerek yok; bugün üniversitelerdeki eğitimin, kampüsün kapısından giren öğrenciye bir nitelik sunup sunmadığı son derece tartışmalı.

OHAL döneminde KHK'lerle birlikte akademisyenlerin ihraç edilmesi, birçok üniversitede akademide ilerici değerlerin taşıyıcısı olan son unsurların da kampüs dışına atılması anlamına geliyor. Üniversitelerde gençler için kendiliğinden bir aydınlanma olanağı yok diyebiliriz. Üniversitelerde "eğitim" almak, hayat kavgasına ve mücadeleye hazırlanmak anlamında önemli artık. Ve üniversiteler bunu sadece örgütlü bir mücadeleyle yapabilir.

Bir de bu nedenle, referandumda gençler için 'hayır' yetmez, daha fazlası lazım.

REFERANDUMDA 'HAYIR' DEMEK ÖNEMSİZ Mİ?

Bütün bunlar referandumda 'hayır' oyu kullanmanın önemsiz olduğu anlamına gelmiyor.

Referandum sonucunda ne tür siyasi gelişmeler yaşanacağını öngörmek zor. Türkiye Komünist Partisi'nin siyasi tezleri bu konuda bir fikir veriyor. Ancak 'hayır' kampanyasının yararsız ya da zaman kaybı olduğunu düşünmek doğru değil. 'Hayır' diyebileceklerin bir araya gelmesi ve mücadelenin gerçek bir zemine taşınması için örgütlenmeye yönlendirilmesi son derece önemli.

Gençlik içerisinde 'hayır' oylarının, oran olarak genelden daha yüksek olacağı tahmin edilebilir. Bu durum, siyasi sonucu itibarıyla sadece tek bir yolla anlamlı kılınabilir: Gençlerin, sınıf mücadelesinin dinamik unsuru olarak, işçi sınıfının öncü partisinde örgütlenmesiyle...

'Hayır' oyu veren milyonlarca genç olacak. 'Hayır' diyenlerin, bunun neden yetmeyeceğini görmeleri ve bunun gereğini yapmaları gerekiyor. Bu nedenle, bir araya gelmek, geleceğin nasıl kurulacağını birlikte tasarlamak gerekiyor.

Gençliğin 'hayır'ını, örgütlü bir siyasi mücadeleye yönlendirmek gerekiyor.

KEMAL OKUYAN

“ İŞİN GERÇEĞİ OSMANLI PROJESİNİ DURDURMAK, YENİ BİR TÜRKİYE, EŞİTLİKÇİ-ÖZGÜRLÜKÇÜ BİR DÜZEN İÇİN DE GEREKLİ ENERJİYİ YARATABİLİR. İDDİA EDİLDİĞİ GİBİ DEĞİL: “İLKİ KOLAY, İKİNCİSİ ÇOK ZOR” DEĞİL. YETER Kİ, ENERJİ DOĞRU YERDE BİRİKSİN. İNATLA BUNU SAVUNACAĞIZ. İNATLA TÜRKİYE’NİN EMEKÇİ SINIFLARINI 100 YIL ÖNCESİNİN “SINIF-MINIF YOK, HEPİMİZ AYNI GEMİDEYİZ” YALANINA KARŞI ÖRGÜTLEYECEĞİZ. EVET, HALKA, HALKIN ENERJİSİNE FENA HALDE İHTİYAÇLARI VAR. O ENERJİYİ YARATACAĞIZ AMA HALK DÜŞMANI BURJUVAZİYE, ONUN AJANLARINA KENDİMİZİ KULLANDIRMAYA-CAĞIZ. ”

EVET: ÇÖKMÜŞ OSMANLI PROJESİNDE ISRAR

HA

Erdoğan geriye gitmeden yapamayacak olan bir siyasetçi, bunu kanıtladı. Dolayısıyla, Türkiye gericiliğinin imparatorluk sevdasının ötesine geçen, Osmanlı’da kendisini koruyacak bir iklim gören birinin zorlamasıyla Türkiye aşılmış-tükenmiş-yıkılmış bir modele sığdırılmaya çalışılıyor.

İstikrar arayışı ve işçi sınıfı korkusu, kendisi baştan aşağıya gericileşen patron sınıfını aptala çevirmiş de olsa, Osmanlı’ya dönüş, çürüyen Türkiye kapitalizmi için bile çok fazladır. Bundan aşağı yukarı yüz yıl önce imparatorluğu modernize etme çabası karaya oturmuşken şimdi onun restorasyonunun “yeni vizyon” diye ortaya konulması sermaye sınıfının arayışına pek denk düşmüyor.

Düşmüyor ama Türkiye’de egemen sınıfın, yüzünü geriye dönmüş ve inatçı Erdoğan çizgisine karşı inandırıcılığı olan bir seçenek üretmediği de bir gerçek. Bugünkü iktidar, memleketi yağmalama ve halkı soyup soğana çevirerek kaynak yaratma becerisini “Osmanlı modeli”ne bağladıkça, Türkiye burjuvazisi bu modelle ilgili çekincelerini geriye çekiyor, yumuşatıyor; modelin kaçınılmaz çöküşüne kadar nimetlerinden yararlanıyor.

Yerleştirilmek istenen Osmanlı projesinin çöküşünün kaçınılmazlığı nereden geliyor?

Projenin kendisi bir asır önce çökmüştü. Taklidi ise birkaç yıl önce çöktü. 2013 Haziran Direnişi, 2010-2011’de ortaya çıkan bir gerçeğin, kendisini daha sert ve açık bir biçimde hissettirmesinden başka bir şey değildi: Türkiye AKP’nin öngördüğü modele sığmıyordu. Buradaki Türkiye, sermaye sınıfından ibaret değildir, Türkiye dediğimizde sınıf çelişkileriyle, ideolojik-kültürel dinamikleriyle,

karmaşık toplumsal dokusuyla bir bütün olarak büyükçe bir ülkeydi ve Haziran 2013’te bu ülke Erdoğan’a sınırlarını gösterdi.

İçeride Osmanlı rüyası gerçeğe dönüşmezdi, dışarıda ise Suriye’den devam etmek isteyen proje sert bir duvara toslamıştı. Arap coğrafyasına Osmanlı sancağı dikme hayalleri aşağı yukarı Haziran Direnişi ile aynı anda yerle bir oldu.

Erdoğan ise devam ediyor. Çünkü Türkiye burjuvazisi, 1923 Cumhuriyeti’nden kurtulmaya karar veren aktör olarak, Osmanlı projesini durduracak temel aktör olan halkı mümkün olduğunca devre dışı bırakacak, onu sürüye dönüştürecek formüller aradıkça kendince popülist siyaset izleyen Erdoğan’a hayat hakkı tanıyor.

Şimdi biraz duralım ve Erdoğan’ı Fethullah Gülen’le durdur-

ma stratejisinin öyküsüne yakından bakalım.

1. Bu stratejinin önu Haziran Direnişi’nde ortaya çıkan Erdoğan karşıtı toplumsal hareketin kontrol edilmesindeki güçlükler nedeniyle Türkiye burjuvazisinin ve emperyalist merkezlerin bir bölümü tarafından açıldı.

2. Bu toplumsal tepkiler bir yandan Fethullah Gülen fesatına bel bağlamaya zorlanırken, diğer yandan siyaseten düzen sınırlarını zorlamayan ve mevcut dünya sistemini kabullenen iki parti CHP ve HDP’ye aktarılmaya çalışıldı.

3. 2014 ve 2015’te 4 kez sandık başına sürüklenen halk, güven ve heyecan vermeyen, sürekli ehven-i şerlere dayandırılan tercihler yapmak zorunda bırakıldı.

4. Parlamento içi hesaplar tutmayınca ihale parlamen-toyu bombalamayı dahi göze alan Fethullahçı bir darbe girişiminin üzerine kaldı. Yani önce Erdoğan’a karşı yükselen halk hareketinden korkup onu iğdiş ettiler, sonra da iktidarsızlaştı-

YIRI ?

lan bir halkın sandıktan tavşan çıkaramayacağını anlayınca halkı evde oturmaya çağırın bir askeri müdahaleye başvurdular.

5. Gülen cemaati hep yüzünü gizleyerek, hep fesatla iş görmüştü; 15 Temmuz'un gücü ve zayıflığı aynı noktadan kaynaklanıyordu. Her yere sızmışlardı, bu kendileri açısından bir başarıydı ama darbenin topluma hitap eden yüzü, kimliği yoktu; herkes işin teknik örgütlenmesindeki zaafardan söz ediyor, hikaye, başarısızlığın temel nedeni halk korkusuydu. Ancak bu korkunun Fethullah Gülen'de başlayıp onda bittiğini söylemek çok zor.

Şimdi...

Türkiye burjuvazisi, kendisine kalsa, uyum sağlayabileceği Osmanlı projesinin Türkiye toplumuna fazlasıyla geri ve dar geleceğini bildiğinden, bu projeye alternatif hazırlamak zorunda. Bu aynı zamanda projenin durdurulması için arayış demek. Aynı mantık biraz daha karmaşık nedenlerle güçlü emperyalist merkezler için de geçerli.

15 Temmuz darbe girişiminin bütün pislği Gülen cemaatinin sırtına yüklendi. Gülen'den yararlanmaya devam edecekler, bu karanlık örgütlenme Türkiye kapitalizminin ve Türkiye kapitalizminin uluslararası bağlarının genlerine işlemiş durumda. Ancak "halksız" çözümde ısrar edemezler.

Toplumsal bir enerjiye gereksinecekler. Şu anda bu toplumsal enerjiyi sınırlayacak, istedikleri ideolojik-siyasal kanallardan akmasını sağlayacak mekanizmaları kurmaya çalışıyorlar. Çalışıyorlar diyoruz ama ortada belirgin bir aktör de yok bunu yapan çünkü kapitalizm her yerde giderek derinleşen ve boyutlanan bir kriz, bir çıkışsızlık yaşıyor.

Lakin Türkiye önemli bir ülkedir ve sermaye "ne yapalım Osmanlı'yı kabulleneceğiz, iyi para vururuz" noktasına gelemez. Halk korkusun-

dan gelemez.

Bir kez daha halkı "halk"la kazıklamaya hazırlanıyorlar. Bu kaçınılmaz.

Referandum yaklaşıyor; bu referandumda iş bitmeyecek. Evet'ler fazla çıkarsa, Erdoğan bir dönemeci daha alacak ama asla huzur bulmayacak. Hayır'ların fazla çıkması ise bir yandan halka güven verirken hem kavgayı şiddetlendirecek hem de uluslararası tekellerin hazırlık ve arayışlarını hızlandıracak.

Kim bilir, belki süreç referandum öncesinde ivmelenir.

Peki bizim cephemiz ne yapacak?

Halkı "halk" ile kazıklamak isteyenleri saflarımızdan uzak tutacağız. Referandumun her şeyin başı ve sonu olduğu iddiası, kazıkçıların icadıdır. Uyarıyoruz; Erdoğan'a karşı halkın enerjisine ihtiyaçları var ve bu enerjiden ölesiyeye korkuyorlar. Osmanlı'ya kadar gidemiyorlar ama tarihsel ilerlemeden öcü gibi korkuyorlar.

Bu Türkiye burjuvazisinin krizidir. Bu krizden çıkışları yok. 1923 Cumhuriyeti'nden kurtulmak istediler, bunu becerdiler de. Ama yıkılan Cumhuriyet'ten Osmanlı'ya kapı açıldı, kendileri geçecek de, Türkiye o kapıdan geçmez. Kaldılar iki arada bir derede. Şimdi istiyorlar ki Türkiye'yi iki arada bir dere-

deye sabitleyelim! İstiyorlar ki Osmanlı kapısını halk kapatsın ama o halk ters istikamette ileriye gitmesin!

Sınavımız budur.

İşin gerçeği Osmanlı projesini durdurmak, yeni bir Türkiye, eşitlikçi-özgürlükçü bir düzen için de gerekli enerjiyi yaratabilir. İddia edildiği gibi değil: "ilki kolay, ikincisi çok zor" değil. Yeter ki, enerji doğru yerde biriksin.

İnatla bunu savunacağız. İnatla Türkiye'nin emekçi sınıflarını 100 yıl öncesinin "Sınıf-mınıf yok, hepimiz aynı gemideyiz" yalanına karşı örgütleyeceğiz. Evet, halka, halkın enerjisine fena halde ihtiyaçları var. O enerjiyi yaratacağız ama halk düşmanı burjuvaziye, onun ajanlarına kendimizi kullanırmayacağız.

Osmanlı projesi kendisine Haremağası olarak Yiğit Bulut'u seçmiş, "vakıflar parası"nın yönetimini ona bırakmış gözüküyor. Bu saçmalıklardan kurtulacağız ama "daha çağdaş" diye Türkiye'nin oligarklarının, kan emici tekellerinin soygununa katlanacağız diye bir şey yok.

Türkiye Osmanlı özlemcilerine kapıyı kapatırken başka bir kapıyı açmak zorunda; diğeri hep birlikte çürümedir.

O kapı sosyalizmdir.

Hayır derken, neye evet dediğimizi anlatmadan ne Osmanlıcılığın gericilerle hesaplaşabilir ne de önümüze konan tuzaklardan sıyrılabiliriz.

Yetmez ama hayır, doğrudur ve herkesin diline yapışmıştır. O halde adını koyalım, yetecek olan nedir?

Osmanlıcılık sevdasından vazgeçmiş bir Erdoğan rejimi mi?

Erdoğan'dan arındırılmış bir AKP mi?

AKP'nin geriye çekildiği bir burjuva diktatörlüğü mü?

Laik ama Amerikancı bir hükümet mi?

Nedir yetecek olan?

Hayır tek başına yetmez, yukarıdakilere ise aynı şiddette bir HAYIR!

Evet, o kapı sosyalizmdir ve EVET'in, yetecek olanın başka karşılığı kalmamıştır.

BU TÜRKİYE BURJUVAZİSİNİN KRİZİDİR. BU KRİZDEN ÇIKIŞLARI YOK. 1923 CUMHURİYETİ'NDEN KURTULMAK İSTEDİLER, BUNU BECERDİLER DE. AMA YIKILAN CUMHURİYET'TEN OSMANLI'YA KAPI AÇILDI, KENDİLERİ GEÇECEK DE, TÜRKİYE O KAPIDAN GEÇMEZ. KALDILAR İKİ ARADA BİR DEREDE. ŞİMDİ İSTİYORLAR Kİ TÜRKİYE'Yİ İKİ ARADA BİR DEREDEYE SABİTLEYELİM! İSTİYORLAR Kİ OSMANLI KAPISINI HALK KAPATSIN AMA O HALK TERS İSTİKAMETTE İLERİYE GİTMESİN!

BES zorbalığına karşı sendikalardan 'cayma' çağrısı

ZORUNLU BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİ (BES), DARBE GİRİŞİMİNDEN BİR AY SONRA, O KARGAŞA VE KAOS ORTAMINDA TBMM'DE KABUL EDİLDİ. BİR BAKIMA OLDUBİTTİYE GETİRİLDİ. ZORUNLU BES'İN YASALAŞMASINDAN İTİBAREN SENDİKALAR BU DAYATMAYA İTİRAZ ETTİLER, KİMİ SENDİKALAR DA "CAYMA" ÇAĞRISINDA BULUNDU... İŞTE BES ZORBALIĞINA KARŞI KİMLER NE DEDİ, NE YAPTI?

Dünyanın her köşesindeki zorunlu BES örnekleri, işçilerin maaşlarından kırpılan kesintilerin patronlara fon yaratmak için kullanıldığı gerçeğine götürüyor bizi.

Türkiye işçi sınıfı da sonunda zorunlu BES zorbalığıyla tanıştı. Patron partisi AKP, darbe girişiminin hemen ertesinde o kargaşa ve kaos ortamında bir gece TBMM'den zorunlu BES yasasını çıkardı.

Sendikalar, işçinin emeğine, cebine, hak ettiğine göz diken bu dayatmaya itiraz ettiler, bazıları da "cayma" hakkını kullanmaları için emekçilere çağrıda bulundular.

DİSK'TEN 'BES'TEN CAYIN' ÇAĞRISI

Zorunlu BES dayatmasının hayata geçtiği 2017'nin ilk günlerinde DİSK işçilere genel bir çağrıda bulunarak "BES'ten cayma hakkınızı kullanın" dedi.

DİSK'ten yapılan açıklamada, işverenleri tarafından otomatik olarak BES'e dahil edilen çalışanların, sisteme dahil edildiklerinin kendilerine bildirilmesinden itibaren 2 ay içinde cayma hakkına sahip oldukları hatırlatıldı. Buna karşın yönetmelikte yer alan bir hükme göre BES'ten ayrılanların iki yılda bir tekrar sisteme dahil edilebileceğine dikkat çekilen açıklamada, böylece cayma hakkının iyice zorlaştırılacağına

dikkat çekildi.

'ZORUNLU BES ANAYASAYA AYKIRI'

DİSK'in açıklamasında, zorunlu BES'in anayasaya aykırı olduğu vurgulanarak, "Herkes nasıl tasarruf edeceğine kendisi karar verir. Zorla tasarruf olmaz" denildi.

Bu düzenlemenin temel gerekçesinin tasarruf oranlarının düşüklüğü iddiası olduğuna da dikkat çekilen açıklamada, "TÜİK'in son açıkladığı tasarruf oranları, Türkiye'de tasarruf oranlarının düşük olduğu iddiasını boşa çıkartmıştır. Zorunlu BES'in gerekçesi kalmamıştır. Hükümeti zorunlu BES uygula-

masından vazgeçmeye çağırıyoruz" ifadeleri kullanıldı.

SES: ÖZELLEŞTİRMENİN İLK ADIMI!

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Eş Başkanı Gönül Erden, zorunlu BES dayatmasına ilişkin şunları söyledi:

"Bu düzenleme sosyal güvenliği özelleştirmenin bir adımıdır. Bütün kamuda, özellikle de sağlık alanında zaten bireysel tamamlayıcı sigortalar uzun zamandır yaygınlaştırılıyordu. Sağlıkta birçok hizmet SGK kapsamı dışında bırakıldı, bunlardan faydalanabilmek için insanlara tamamlayıcı bireysel sigortalar yaptırılıyordu.

Şimdi bu bütün kamuya yayılıyor. İkincisi de, son bir yıldır ülkede yoğun bir savaş yürütülüyor ve bununla gelen bütçe açıkları var. Boşalan kasalarını, altı ay zorunlu şekilde işçiden emekçiden kestikleri 100 liralarla doldurmak istiyorlar. Devlet kendi yapması gereken işi emekçinin sırtına yükleyemez, bunu kabul etmemiz mümkün değil.

KESK: EMEKÇİLER CAYMA HAKKINI KULLANMALI

KESK İzmir Şubeler Platformu, 2016-2017 yılları için maaşlarda yaşanan kayıpların telafi edilmesini talep ederek, emekçileri zorunlu BES'e karşı cayma hakkını kullanmaya çağırdı.

Tüm Bel-Sen şube binasında ki basın toplantısında konuşan SES İzmir Şube Başkanı Rukiye Çakır, aşamalı olarak hayata geçirilen, zorunlu BES'in kamuda Nisan ayında başlayacağını anımsatarak, "BES başladıktan sonra iki ay içinde cayma hakkını kullanmayan kamu emekçileri esas maaşlarının yüzde 3'ünden daha olacaktır" dedi.

KESK olarak tüm çalışanları sosyal güvenliğin özelleştirilmesi yönünde atılan son adım olan BES'e karşı "cayma hakkını" kullanmaya çağıran Çakır, sendikal hakları sınırlayan OHAL ve KHK'lere karşı da mücadele çağrısında bulundu.

GENEL-İŞ: SOSYAL GÜVENLİĞE PİYASA DARBESİ

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası Yönetim Kurulu da, zorunlu BES'le ilgili bir değerlendirme yayınladı. Bu açıklamada özetle şu görüşler ifade edildi:

"Bireysel emeklilik fonları, Dünya Bankası ve IMF'nin 1980'li yıllardan itibaren yaygınlaştırdığı neo-liberal politika araçlarıdır. Bireysel emeklilik fonlarının amacı, mali piyasalara ve böylelikle özel sektör yatırımlarına kaynak sağlamaktır. Emekçilerin sırtından ulusal tasarruf olmaz. Zorunlu BES, mantığı ve amacı gereği anayasada yer alan

sosyal devlet ve sözleşme serbestisine aykırıdır. Sosyal güvenlik sisteminin özelleştirilmesine kapı açan zorunlu bireysel emekliliğe karşı herkes için kamusal emeklilik sisteminin güçlendirilmesini savunuyoruz."

'EMEKÇİLERİN CEBİNDEN ŞİRKETLERİN CEBİNE!'

Birleşik Metal-İş Sendikası BES yasasının asgari ücretle çalışan emekçinin cebinden özel sigorta şirketlerine para aktarılması anlamına geldiğini belirterek şu açıklamayı yaptı:

"Akımızla, emeğimizle dalga geçer gibi 'Ülke tasarruf edemiyor' gerekçesiyle bireysel

emeklilikle ilgili yasal düzenleme fırsatçılığı yapılmasına izin vermeyeceğiz. Asgari ücretle çalışan işçi ne kazanıyor ki tasarruf yapsın? Bu yasa asgari ücretle çalışan emekçinin cebinden özel sigorta şirketlerine para aktarılması demektir. Bu yasa milyonlarca asgari ücretlinin, ücretlerinin düşmesi demektir. Zorunlu BES'le yapılmak istenen çalışanları özel emeklilik sistemine yönlendirmek, emekçilerin parasını ve devletin kaynaklarını özel sigorta şirketlerine aktararak, bu şirketlerin servetlerine servet katmalarını sağlamaktır. Zorunlu BES sosyal devlet anlayışıyla taban tabana zıttır."

ZORUNLU BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİ (BES)'TEN ÇIKIYORUZ VER DİLEKÇENİ AYRIL

PATRONLARI 'BES'LEME

Zorunlu bireysel emeklilik sistemiyle ücretli kesimin ek bir sosyal güvencesine kavuşturulduğu doğru değildir.

BES kesintileriyle işçilerin maaşları biraaz daha kırılıırken buradaki pay patronlara fon yaratmak için kullanılacak, geleceği belirsiz olan sistem battığında işçi de yıllarca ödediği primle kalacaktır.

Uygulamanın tek amacı hükümetin patronlara yarınarak büyük sermaye ile nikah talebesidir.

HAL uygulamasının menüleri tam bir kaygı ve belirsizlik ve tedirginlik ortamında hazırlanmıştır. SP ve de Erdoğan...

İşçilerin parasıyla yapılan BES kesintileriyle işçilerin maaşları biraaz daha kırılıırken buradaki pay patronlara fon yaratmak için kullanılacak, geleceği belirsiz olan sistem battığında işçi de yıllarca ödediği primle kalacaktır.

HAL, emekçilerin emeklerini korumaları için çıkarılan bir yasadır. Emekçilerin emeklerini korumaları için çıkarılan bir yasadır. Emekçilerin emeklerini korumaları için çıkarılan bir yasadır. Emekçilerin emeklerini korumaları için çıkarılan bir yasadır.

BES'in hiçbir fayda görme potansiyeli yoktur. BES'in emeklilik sistemiyle ilgili emeklilik yasa. Yılarcasına para toplandı, sonra... Sosyal devlet, üç kuruş para alınca da...

BES'te amaçladıklarına ulaşırsa sırada kdem tazminat ve diğer haklarımız var

ZORUNLU BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİYLE İLGİLİ İŞÇİ GAZETESİ ÇIKTI!

GÜLSE VE NİLHAN'IN "TAMAMEN DUYGUSAL" HALLERİ

Para - pireseslik eğrisi

NİLHAN OSMANOĞLU'NUN DERDİ SALTANAT DEĞİL Kİ! SOYADINI İNTERNETTE 'DEĞERE' ÇEVİRDİĞİNDE BUNU BELLİ ETTİ ZATEN. NİLHAN'IN 'HANEDAN ÜYELİĞİ' GÜLSE BİRSEL'İN 'FIRSATLAR ÜLKESİNDE HERKES PRENSES' CÜMLESİ KADAR SANAL SONUÇTA. VE 'TAMAMEN DUYGUSAL'!

Bu yazı, son günlerde Türkiye'de gündemi bir hayli meşgul eden Nilhan Osmanoğlu tartışmalarına referansla, Gülse Birsel'in deyişiyle, bir "yav bir gidin Allasen, şaka mısınız?" yazısı değildir. Türkiye, hiç de Gülse Hanım'ın "prenses-kral" metaforlarıyla betimlediği bir masal diyarı değildir.

Tarihsel olan her şeyin buharlaştırıldığı bir Türkiye'de, Nilhan Osmanoğlu'nun ve Gülse Birsel'in içinde buldukları veya sözcülüğünü yaptıkları sınıfsal konuma tarihselliği olan bir ışık tutmamız gerekiyor. Ülke gündemine bakışımızı sağlıklı bir zemine yaslamak ve inatla görmezden gelinen noktaların görünür kılınmasını da sağlamak

çabasındayız.

TARİHSEL HAFIZA

Bizim uzun ve sancılı tarihimiz... Avrupa'da iktidarın yeryüzüne indirilmesinin ardından, mücadelenin ruhani/göksel değil sınıfsal temellere dayandırıldığı ve her bir sınıfın fiilen mücadele pratiği içinde yer alırken sözcüleri aracılığıyla koca kıtayı sarsıp yerinden oynattığı bir çağda, 19. yüzyılı ıslahatların ve sair فرمانların damga vurduğu büyük sarsıntılarla geride bırakarak 1908'e

ve 1923'e uzandık.

Gülse Birsel'in "kayıştığı" Nilhan Osmanoğlu'nun büyük dedesine Meşrutiyeti dayatırken de, onu tahttan indirirken de hiç gocunmadık. Gocunmadık, çünkü iktidarı yeryüzüne indirdiyorduk.

Mart 1924'te, "Hilafetin İlgası" kanunuyla, Abdülmecid liderliğindeki hanedan üyelerinin vatandaşlık hakları kaldırıldı, ülke sınırları içindeki oturma ve mülkiyet hakları ebediyen sona

erdiren hanedan mensuplarını memleketimizden yollamış olduk. İzleyen laiklik girişimiyle beraber, burjuva devrimi, iktidarı tam anlamıyla yeryüzüne indirmiş oldu.

İktidarın yeryüzüne indirilmiş olması, gerçek bir mücadele zeminini hazırlamış olması anlamında da önemliydi. Tarihsel ilerleme ve yadsınamaz gerçekliğimiz olması anlamında tartış-

maya kapalıdır. Sorun, sonrasında...
dadir...

GÜLSE BİRSEL'İN 'PARAPRENESLİK' EĞRİSİ

Bu kısa girizgâhla birlikte asıl meselemize gelebiliriz. Nilhan Osmanoğlu'nun Suada'da hak iddia etmesi ve elbette referandum 'evet'çiliğinin megafonlarından biri olması sebebiyle, tıpkı Gülse Birselle'in "fırtınalar koparan" yazısında olduğu gibi, üstüne ne yazılırsa yazılısın -isterse suya yazılısın- gündeme oturması kaçınılmazdı ve öyle de oldu.

Öyle oldu da, Türkiye'de bir kısım sol dahil bazılarının "işte Osmanlı'ya Cumhuriyet tokadı!" galeyanına gelerek, Gülse Birselle'i "kimsesizlerin kimsesi" sıfatıyla bir tür azize mertebesine yükseltmiş olması üzerine bizim de bir şeyler söylememiz farz oldu.

"E cumhuriyet böyle bir şey. Krallık, kraliçelik bedava değil. Bileğinin hakkıyla. Yani kadın, erkek, fakir, zengin, köylü, kentli, herkes kral olabiliyor o 'canımıza yeten düzende'... 'Since 1923'!"

Böyle buyuruyor, "yeni prenses ve hatta pireses"! Yoksa, Gülse Hanım, zamanla Cumhuriyetin içini oyanların çok sonraları bile üstünde tepindiği bir teze mi işaret ediyor? "Türkiye Cumhuriyeti, imtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış bir kitlenin son devleti."

Tarihsel anlamda korporatizm miydi, şu muydu bu muydu tartışmaları bir yana ve bu yazının içeriğini çok aşmakla birlikte, 1930'larda özellikle Kadro Dergisi'nin ideolojik yakıtını tahsis ettiği bir iddianın 2017 model anakronist hoparlörü müdür yoksa Birselle? Hayır. Böylesine ağır bir "tarihsel" analiz yükünü Birselle'in omuzlarına yüklemek, hem tarihe hem de Birselle'e haksızlık etmekte olurdu. O kadar da değil.

Bununla birlikte, söz konusu izdüşüm, Birselle'in sözcüklerinde can bulan o nesnellik, tam da çağdaş ve güncel bir Türkiye fotoğrafıdır: Nereden geldiğin önemli değil. Bir şekilde kazanıyorsun, sınıf atlıyorsun ve parayı basıp "kral" oluyorsun. Çok yalın bir iktisat teorisi ve ne yazık ki gerçek: Para, krallık. Para, kraliçelik. Para, pireseslik...

İKİ KÖHNE UNSUR VE ÇÖKÜŞ

Peki ya Birselle, rakibine "bileğinin hakkıyla para, şan, şöhret, sevgi, saygı" kazanmayı

salık verirken, aslında "geç gelen" Vincent de Gournay mıdır? Öyle ya, muhatabını "imtiyazsız" koşullarda cenk meydanına çağırarak Birselle, bir fizyokrat edasıyla şu tarihsel sloganı yankılıyor olabilir mi: Laissez faire, laissez passer... Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler!

Olamaz. Çünkü bu da fazla ağır bir sorumluluk olabilir Gülse Hanım için. Yalnız şöyle bir durum da var. İnsanların, hepimizin yaşamları içinde bulunduğumuz maddi koşullarla şekillenirken, başta sınıfsal pozisyonumuz olmak üzere sahip olduğumuz her tür kültürel olgu böylelikle belirleniyor. Bu minvalde, Gülse Birselle, sınıf atlamacıdır. Türkiye'de bir emekçi ailenin, başka her şey bir kenara, sadece yüzmek için yüzlerce lira harcaması gereken bir yeri tüm halkın erişebileceği bir yermiş gibi gösteren Birselle'in, atlattığı sınıfın kendisine tanıdığı "nimetleri", 80 milyona ("yeni kraliyet ailesine") eşitmiş gibi pay ederken ortaya koyduğu tuhaf "solidarizm" küf kokmaktadır.

Birselle'in yaptığı, deyim yerindeyse, sadece ve sadece Osmanlı'lu'nun Suada'ya aristokrat kıyafetleriyle değil, giriş ücretini ödeyip mayosuyla girmeye çağırmaya benzemektedir.

Birselle, haddini bildirdiğini zannettiği rakibine akıl verirken, her ne kadar tarihi tersyüz etmiş gibi görünerek kimilerini heyecanlandırmayı başarabilmiş olsa da, tam da güncel bir Türkiye panoraması çizmektedir. Pek çokları için kabullenmesi güç olsa da, Osmanlı ve Birselle, iki arkaik sınıfın/tabakanın temsilcileriymiş gibi konuşmaları anlamında aynı yere tekabül etmektedirler. Aradaki fark, birinin "soylu", ötekini "kentsoylu" rolünü oynamasıdır. Biri aristokrat artığı bir "hür girişimci"dir, öbürü 15 yıldır sınıf atlaya atlaya nerelere geldiğiyle övünen ve milyonlara bunu tavsiye eden bir figürdür.

Nilhan Hanım'a, şu meşhur Osmanlı pazarlamacılığı yaptığı alışveriş sitesi konusunda son derece "inovatif" tavsiyelerde bulunurken kullandığı "e-ticare-

tin sultanı" ironisinin içindeki ironidir aslında Cumhuriyeti çökerten. Geriye kalan, tıbbiyeli Remzi Ersu'nun Esenyurt Nâzım Hikmet Bulvarı'ndaki bir inşaatta çalışırken yaşamını yitirmesine sebep olan köhnemiş bir sınıf ve kliklerinin yarattığı bir yoksullar cehennemidir.

Gülse Birselle, kimsesizlerin kimsesi filan değildir. "Bebeğim," diye seslendiği Osmanlı'na şirket tabelalarını andıran 'since 1923' ibaresiyle vurduğu "kapak", aslında Cumhuriyete atılan kapaktır. Cumhuriyet, ona şirket tabelası muamelesi yapanların elinde yok edilmiştir.

Nilhan Osmanoğlu, bir neden değil sonuçtur. Gülse Birselle ise, solunu budaya budaya, emekçi sınıflarını eze eze kendi kökünü de kurutmuş bir Cumhuriyetin aynadaki ihtişamsız, bayağı ve bir o kadar da sakil yansımasıdır.

Son söz ise Aziz Nesin'in dir: "İmtiyazlı sınıflı kaynaşmış bir kitleyiz, gitmeyiz de gitmeyiz"...

■ Reşat Bilici

YENİ YUGOSLAVYA KOMÜNİST PARTİSİ GENEL SEKRETERİ
ALEKSANDAR BANJANAC İLE RÖPORTAJ

Sırbistanda Yugoslav komünistleri var

“YUGOSLAVYA TANIMLAMASINI KULLANARAK BİZ HÂLÂ ONUN MEŞRU OLDUĞUNU GÖSTERMEKTEYİZ. BU TANIMLAMA İLE AYNI ZAMANDA NATO İŞGALİNE DE İŞARET ETMEKTE VE BU İŞGALE KARŞI TÜM İLERİCİ GÜÇLERİN BİR ARAYA GELMESİ GEREKTİĞİNİ SAVUNMAKTAYIZ.”

Yeni Yugoslavya Komünist Partisi (NKPJ), Yugoslavya Komünistler Birliği'nin Sovyetler Birliği karşıtı siyaset tarzına karşı çıkan hizbin öncülüğünde, tüm Yugoslavya'dan gelen delegelerle birlikte 1990 yılında Belgrad'da kuruldu. Bu tarihsel dönemde, kuruluşlarının hemen ardından Gorbaçov karşıtı SBKP üyelerinin de açıktan desteğini aldılar. Bugüne kadarki girişimlerine rağmen “Yugoslavya Komünist Partisi” isminin kullanımı Sırbistan'da yasak olmayı sürdürüyor. Partinin Genel Sekreteri Aleksandar Banjanac ile görüştük.

Son yıllarda Sırp milliyetçiliğinin çeşitli formlarda yeniden üretildiğini görmekteyiz. Savaş suçlusu Vojislav Seselj liderliğindeki Sırp Radikal Partisi geçtiğimiz Nisan ayında yapılan son parlamento seçimlerinde 22 sandalye kazandı. Yakın zamanda, Milan Nedic gibi Nazi işbirlikçilerine devlet tarafından iade-i itibar girişiminde bulunuldu. Bu girişimde ve üniversitelerdeki faşist örgütlerin varlığına karşı yakın zamanlarda bir dizi eylem düzenlediniz. NKPJ, bundan sonraki süreçte bu eylemselliğe ne şekilde devam etmeyi hedefliyor?

Partimiz kurulduğundan beri milliyetçilik temelindeki şovenizm, faşizm ve ayrımcılığın her türüne ve bu fikirlerin yaygınlaşmasının karşısında durmuştur.

Sırbistan ve tüm eski Yugoslavya cumhuriyetlerinde olduğu

gibi, milliyetçilik hakim sınıfın ve emperyalist emellerin bu coğrafyadaki meşrulaştırıcısı olmuştur. Bu fikir işçi sınıfını etnik olarak bölmüş, büyük bir şiddetle sosyal, maddi, sınıfsal bir çöküşün içine götürmüştür. Hepsinden öte, revizyonizmin ve Nazizm'in hizmetkarlarının iade-i itibarının sağlanması girişimlerinin önünü açmıştır.

Milliyetçiliğin arka planını her daim ifşa etmeye ve gerçeği göstermeye çalışmaktayız. Milliyetçilerin kahraman ilan ettiği, İkinci Dünya Savaşı'ndaki halk düşmanlarının itibarlarının iade edilmesine karşı yaptığımız eylemlerde bu pozisyonumuzu koruduk. Bu pozisyonu ayrıca parti programımızda, duyurularımızda, yaptığımız tartışmalarda ve kendi tabanımıza seslendiğimizde de ilan ettik.

Bu yıl içerisinde Sırbistan'da cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılacak. Ayrıca parlamento seçimleri yapılabileceği konuşuluyor. NKPJ nasıl bir çizgide yürüyecek?

Yeni Yugoslavya Komü-

nist Partisi, cumhurbaşkanlığı seçiminde örgütlü bir duruş göstererek yakından ilişkili olduğumuz “Sloga” sendikasının başkanı yoldaş Zeljka Veselinovića'yı aday olarak gösterecek. “Sloga”, Sırbistan'daki tek Dünya Sendikalar Federasyonu - WFTU üyesi sendika konumunda. Seçim öncesi 10 maddeden oluşan bir seçim programı hazırladık. Bu maddeler, IMF, Dünya Bankası, AB ve NATO ile yapılan işbirliğini, özelleştirmeleri, milliyetçi politikaları karşısına alıyor. Muhtemel parlamento seçimleri için konuşmak ise henüz erken.

Sırbistan'ın seçim sisteminde eşit koşullar bulunmuyor. Yüksek miktarda mali gücünüz yoksa seçim öncesinde de, seçime kayıt sırasında da zorluk yaşıyorsunuz. Bu seçimde Sloga ile bunun üstesinden gelip seçimde boy göstereceğiz.

Seçimlerden çıkacak sonucun işçi sınıfı adına yeni bir sıçrama yaratacağını, üye ve dostlarımızı daha örgütlü kılacağına umut ediyoruz.

Rusya'nın Ukrayna başlı-

ğında koyduğu tavrın ardından AB Rusya'ya ambargo uygulamış, Rusya da karşı hamle olarak Balkan ülkeleri üzerinden Avrupa'ya ulaşacak doğal gaz hattı Türk Akımı projesini duyurmuştu. Bu projeye Sırbistan da dahil edilmiş ve Putin Belgrad'a gelerek iki ülkenin ordularıyla askeri gövde gösterisi yapılmıştı. Eş zamanlı olarak AB ile müzakereleri devam eden hükümetin pragmatist davrandığı yorumları yapılmıştı. NKPJ'nin bu başlıktaki pozisyonu nedir?

Evet, Sırbistan hükümeti Rusya ile görüşmeler yürütürken, diğer yandan Kiev'deki faşist çeteleri ve gayrimeşru Cumhurbaşkanı Poroşenko'yu açıktan destekleyerek pragmatist bir tutum sergiledi. Hatta bazı kesimler AB'nin Sırbistan'a karşı yeterince baskı oluşturmamasından yakındı. Bu durum açıkça AB'nin hükümet üzerindeki etkisinin göstergesidir.

Putin'in Belgrad'a yaptığı ziyaret ve askeri gövde gösterisinin ardından hükümet NATO'ya açıklama yapmak zorunda kalmış ve NATO ile yapılan anlaşmaları zora sokmuştu. Bu anlaşmalar NATO'ya askeri ve sivil birçok imkan sunmaktadır. Olası bir savaş durumunda kışlarımızı, hastanelerimizi, hava alanlarımızı NATO'ya açmak zorunda kalacağız.

Bizim böyle bir pragmatizm ihtiyacımız yok. Bize ait bir deyim, “Kendi ordusunu beslemeyen başkasınınkini besler” der. Olan da budur.

Geçtiğimiz günlerde partiniz kongre toplayarak yeni adımlar atma kararı aldı. Bunlardan en göze çarpanı, gençlik örgütünüz SKOJ'a olan güvene dayanarak hedeflediğiniz gençleşme hamlesi. Önümüzdeki dönemde NKPJ'nin bu dönüşümden beklentileri nelerdir?

Gençleşme hamlesi uzun yıllardır tasarladığımız bir hamle idi. 5. olağanüstü kongremizde somut halini aldı. Aynı kongrede partimizin yeni genel sekreteri seçildim. 34 yaşımı henüz doldurmuş değilim. Sekreterlik, politbüro ve merkez komite gibi organlarımızda benden daha genç yoldaşlarımız da bulunmakta. Bölgede genç yönetime sahip nadir komünist partilerden biriyiz.

Tüm zorluklar ve sınırlamalara rağmen ülkemizde güçlü bir işçi partisi oluşturmayı hedeflemekteyiz. Yurdumuzda işçi halkın ihtiyaçlarına cevap verebilecek güçlü bir NKPJ istiyoruz. Kapitalizmle, sömürü düzeniyle bağını koparan, sosyalizme nostaljik yaklaşmayı onu kapitalizme karşı tek alternatif olarak göreceк gençliği örgütlemeye ihtiyacımız var. NKPJ gençliğe güven duyduğu müddetçe, gençlerin de partimize olan güvenini kazandı.

Neden Sırbistan'ı değil de, bugün pek çok farklı devleti barındıran, geniş Yugoslavya coğrafyasını siyasi ölçek olarak kabul ediyorsunuz?

Her şeyden önce, bugün çok parçalı hale gelmiş, manipüle edilmiş, özkaynakları kurutulmuş olsa da Yugoslavya'nın tarihsel anlamını yitirdiğini düşünmüyoruz.

Ulusal başlığa Yugoslav kimliği ile yaklaşan tek partiyiz. Yugoslavya'da ulusal sorun tam olarak arzulanan şekilde çözüme varamamış olmasına rağmen, bu coğrafyadaki tüm halkları bir bütün olarak yeniden tanımlayarak çözebileceğimizi iddia ediyoruz. Geçmişteki çözümsüzlüklerden biri sosyalist Yugoslavya döneminde varlığını sürdürmüş iç sınırlardı. Çözülüşün ardından yaşanan savaşın da nedenlerinden biri olmuştu.

Bunun ötesinde 90'ların ardından bu coğrafyada barışın sağlanamadını görüyoruz. Ara sıra ısıtılıp soğutulan halklar ve devletler arasındaki sorunların ardı arkası kesilmiyor.

Batı emperyalizminin müdahalesi ekonomik, askeri, ulusal, sosyal, kültürel, eğitsel olarak, tüm temelleri ile ülkemizi bölmüştür. Parçaladıktan sonra, yeni yönetimlere şeflik taslayarak siyaset ithal etmişlerdir.

Yugoslavya tanımlamasını kullanarak biz hâlâ onun meşru olduğunu göstermekteyiz. Bu tanımlama ile aynı zamanda NATO işgaline de işaret etmekte ve bu işgale karşı tüm ilerici güçlerin bir araya gelmesi gerektiğini savunmaktayız.

Günümüzde bile etrafımızda kendini hâlâ Yugoslav kimliği ile tanımlayan insanlar var. Bu kişiler bugün partimize sahip çıkmakta ve günümüz siyasi atmosferini karşılırlarına almaktalar.

Partiniz tarihsel Yugoslavya Komünistler Birliği'nden gerek SSCB'ye bakış, gerek sosyalizm anlayışı bakımından ayrışıyor. NKPJ nasıl bir birikime dayanıyor?

Doğru, SSCB başlığında Yugoslavya Komünistler Birliği'nden çok farklı bir tutuma sahibiz. Bu tutum esas olarak sosyalizmin ne şekilde inşa edilmesi gerektiği ve ilkeleri etrafında şekilleniyor.

Biz Yugoslavya Komünist Partisi çizgisini sahiplenirken, isim değiştirilerek 1948'den sonra kurulan komünistler birliğinin uluslararası komünist harekette sırt çevirerek oportünist ve revizyonist bir konum aldığını söylüyoruz.

20. kongreden sonra SSCB'de de revizyonist bir döneme geçilmesine rağmen, soğuk savaşta

emperyalizme karşı gerçekçi bir muhalefet oluşturularak denge sağlandığı açıktır.

Sınıfsal bir altyapısı olan bu savaşta Yugoslavya tarafsız bir konum almıştır. Lenin'in de dediği gibi, her üçüncü yol ikincisini reddeder.

Yugoslav üçüncü yolu da esas hakim muhalefeti reddetmiştir. Böylelikle Tito Yugoslavyası, Bağlantısızlar Hareketi'nin başına geçmiştir. Esas olarak bağlantısızlık ile Yugoslavya, emperyalizme bağlanmış ve 50'li yıllarda Yunanistan ve Türkiye ile "küçük NATO"yu kurmuştur.

Tito ve o dönemki parti kadroları, faşizme karşı halk kurtuluş savaşını kahramanca örgütlemiş ve devrimle taçlandırılmışlardır. Bu tarihsel dönemde Tito'nun rolünü inkar edemeyiz. Ama ne yazık ki kendi elleriyle kurdukları devrimi sürdürememişlerdir. Aksine, uluslararası komünist hareket içerisinde bir "Truva atı" rolü oynayarak kapitalizmin restorasyonuna doğru ilerlemişlerdir.

Geleneğimiz, öncüllerinden başlayarak sosyal demokrat parti ve ardılı Yugoslavya Komünist Partisi'nin 1948'e kadar sürdürdüğü proleter enternasyonalizm, III. Enternasyonal, Kominform ve bilimsel sosyalizm iddialarının bugünkü devamcisıdır.

KRİZSİZ KAPİTALİZM MÜMKÜN MÜ?

En çok 'kriz kaçınılmazdır' derken haklıydı

TÜRKİYE EKONOMİSİNİN MANİPÜLASYONLARLA SARSILMAYA AÇIK BAĞIMLI YAPISI VE GİDEREK DAHA SIK YAŞANAN MANİPÜLATİF MÜDAHALELER, GERÇEK VE YAPISAL KRİZİN KAPİTALİZMİN FITRATINDA OLDUĞUNU UNUTTURMASIN.

Türkiye başka şeylerin yanı sıra ekonomik krizi tartışıyor. Tartışmanın AKP eliyle sefil bir düzeye düşürüldüğünü görüyoruz. Yerine göre genel olarak emperyalizmi, özel olarak belli bir kredi değerlendirmeye kuruluşunu anlatan, bazen de doğaüstü çağrışımlar yapan "üst akıl" diye bir şey çıkartılıyor karşımıza. Üst akıl sıradan insanın anlayamayacağı bir "güç" kadar karmaşık veya manipülasyon denen kötülöklere başvuran birtakım adamlar kadar basit olabilir. Peki ya kapitalizmin doğasındaki rekabet? Ya manipülasyonun özünü bir ekonomik faaliyet olarak spekülasyon oluşturuyorsa? Diğer taraftaysa krizin kapitalizmin kendiliğinden çöküşünü sağlayabileceğini, hiç olmazsa Erdoğan'ı düşüreceğini bekleyenler var... Oysa kriz kapitalizmin "doğası"nda var ve güçlü bir mücadele ile karşılanmadığında sermaye düzeni büyük tahribatlar yaratarak kendini "düzeltiyor".

Türkiye gibi uluslararası sermayeye bağımlılık düzeyi yüksek kapitalist ülkelerde kriz, istisnasız biçimde emekçilere ağır faturalar çıkarılarak aşılımaya çalışılıyor. Bu sayıdan başlayarak kriz kavramını ve Türkiye'deki güncel biçimlenişini biraz açmaya çalışacağız. Bu hafta bir giriş yazısıyla yetineceğiz...

Krizler yanlış ya da hatalı ekonomi politikalarının ürünü olarak mı çıkar?

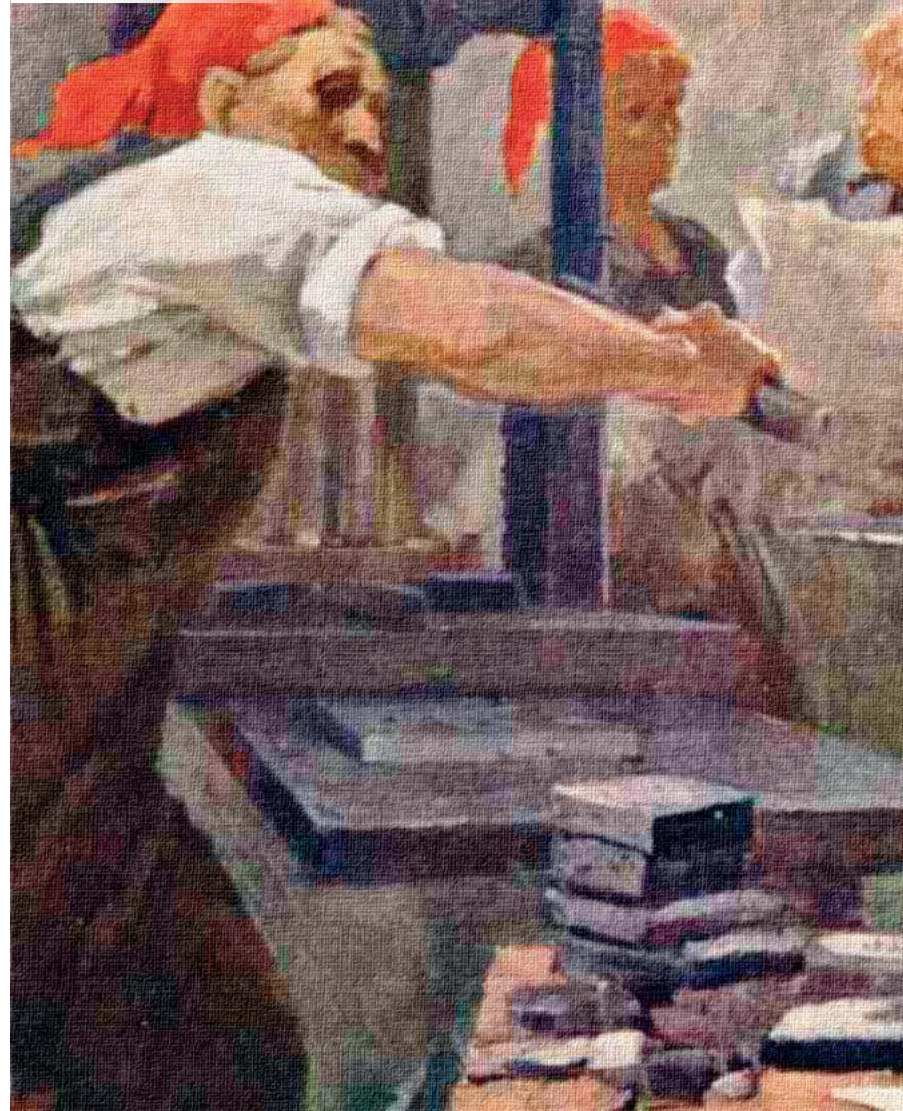
Uluslararası güçler ya da "üst akıl" tarafından yapılan müdahaleler mi krizleri tetikler?

Deprem, sel, heyelan gibi kaçınılmaz bir sosyal felaket midir kriz?

Burjuva iktisadı, ekonomik krizleri "piyasaların yeterince etkin çalışmaması", "kurumların yetersizliği", "yanlış para ve maliye politikaları", "iş gücünün nicel ve nitel eksikleri" gibi nedenlerle açıklamaya çalışır. Kuraklık, don gibi doğa olaylarının sonuçları da krizleri açıklamakta kullanılır. Bir sistem olarak kapitalizmin krizlerin bizzat nedeni olduğu görülmez ya da görmezden gelir.

Marx'a göre ekonomik krizler kapitalist sistemden, sermaye birikim süreçlerinden kaynaklanır. Ekonomik krizler, değişik dönemlerde ve coğrafyalarda farklı görünümle ortaya çıksalar da esas olarak kâr oranlarının düşme eğiliminin sonucudur. Kâr oranlarının düşme eğilimiye doğrudan sermaye birikiminin sonucudur. Kârı dayanan bir mekanizma olarak sermaye birikimi bir noktada ekonominin yeniden üretimini olanaksız hale getirmektedir. Kâr odaklı bir ekonomik yapı, aynı zamanda kârlılığı azaltan dinamikleri besler. Kapitalistler arası rekabet, maliyetlerin düşürülmesini, ürünlerin fiyatlarının ucuzlatılmasını, sürekli yeni teknolojik gelişmelerle canlı emeğin yerini makinaların almasını gerektiren bir döngüye yol açar. Bu döngü sürdürülebilir değildir.

Kapitalizmin krizleri hiç şüphesiz bu akıl dışı düzenden kurtulmak için işçi sınıfına güçlü

bir mücadele zemini ve fırsat sunar. Ancak kapitalizme karşı mücadelenin yükseltilmesi söz konusu olmadığında krizlerin kendiliğinden sermaye düzenini bertaraf etme olasılığı da yoktur. Aksine sermaye düzeni krizleri savaşlar da dahil olmak üzere üretici güçleri tahrip ederek, üretim kapasitesinin bir bölümünü değersizleştirerek atlatır.

Üretici güçlerin tahrip edilmesi kâr oranını arttırmanın bir yoludur. Kapitalizmin doğal gelişiminde gelişme değil gerileme daha kârlı olabilmektedir!

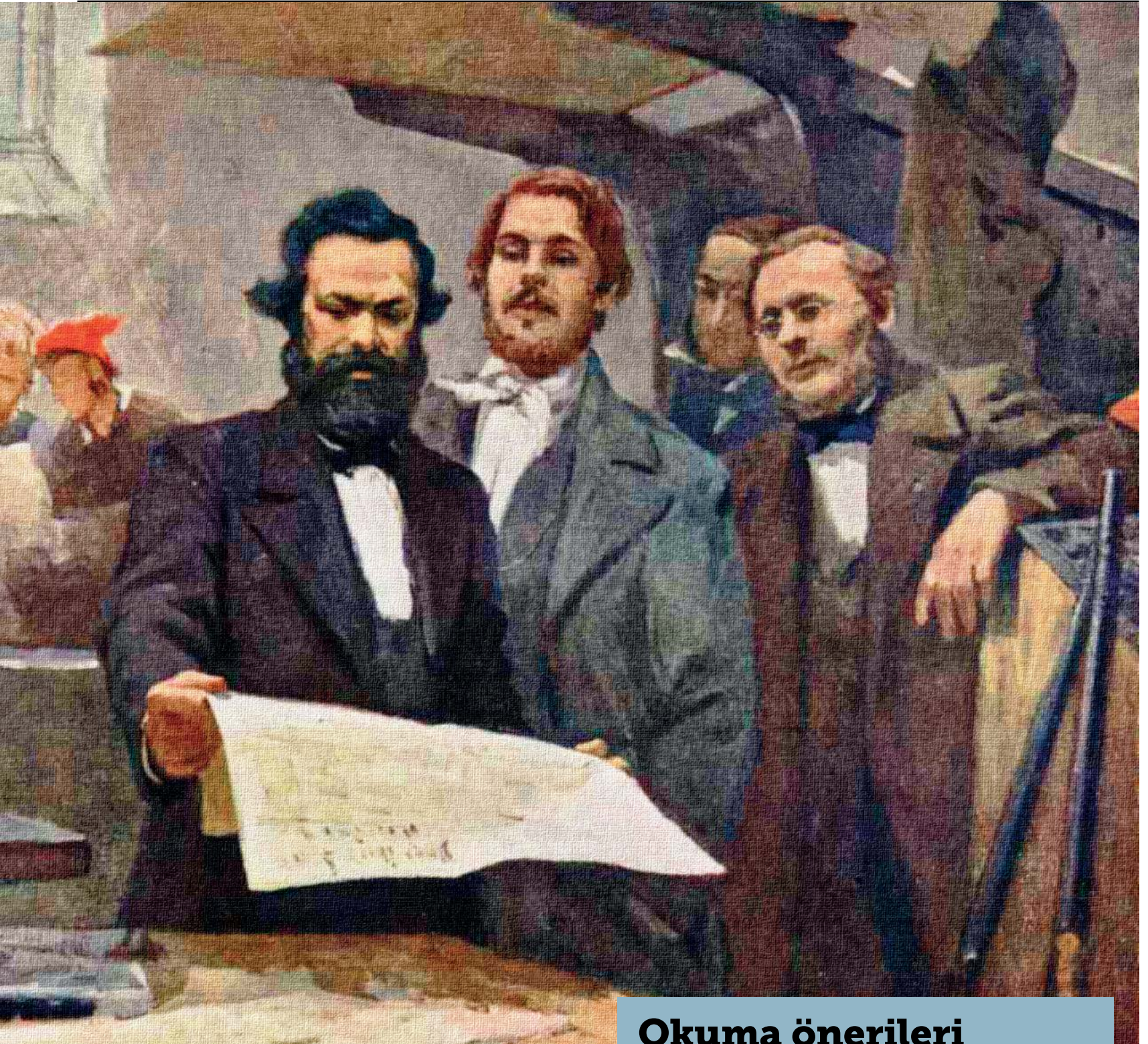
Ancak bu kriz mekanizması bu kadar sade olsaydı, sistem tıkanır ve yıkılırdı! Oysa kapitalist sistem hem sermayedarlar

arası rekabetin hem de krize işçi sınıfı ve soldan müdahalelerin kontrol edilmesi anlamında üç yüz yıllık tarihinde çok yol aldı, krizi telafi mekanizmalarını çeşitlendirdi. Bir yandan krize karşı önlem alma gücü gelişirken, diğer yandan da emperyalist-kapitalist sistemin genişlemesi ve derinleşmesi krizlerin şiddetini artırdı. Dünya ölçeğindeki son krizin, 2008 krizinin hâlâ tam anlamıyla aşılamamış olması bu durumun iyi örneklerinden biri.

TÜRKİYE'NİN KRİZİNE GİRİŞ...

Emperyalistler arası rekabet, kapitalist devlet ve burjuva siyasetinin iç dengelerinin krizleri

Okuma önerileri

- Anwar Shaikh, **"Kriz Teorilerinin Tarihine Giriş"**, (N. Satılan - S. Savran (derleyenler), *Dünya Kapitalizminin Krizi*, Alan Yay. 1988 içinde)
- Erinç Yeldan, **Küreselleşme Sürecinde Türkiye Ekonomisi**, İletişim Yay., 18. Baskı, Aralık 2016.
- Korkut Boratav, **"Kriz Erdoğan'ı götürmeyebilir"**, *Cumhuriyet gazetesi söyleşi*, 28 Kasım 2016.
- Korkut Boratav, **Bir Krizin Kısa Hikayesi**, Arkadaş Yay. 2009

tetikleyici, hızlandırıcı etkilerini, başka koşullarda başa çıkılabilir doğal felaketlerin sermaye sınıfının kâr güdüsü ya da vurduymazlığı sonucunda çok ağır maliyetler yaratması gibi durumları, yani krizlerin etkisini artıran faktörleri de dikkate almak gerekir. Nitekim, Türkiye kapitalizminin güncel krizi, sermaye birikim sürecindeki tıkanıklıklara ek olarak dünyadaki gelişmelerden ve siyasi iktidarın emperyalist merkezlerle ilişkilerindeki gerilimlerden de kaynaklanıyor.

Türkiye gibi sermaye birikim sürecindeki yetersizliklerini uluslararası sermayeye bağımlılığı artırarak aşmaya çalışan orta gelişkinlikteki kapitalist ülkeler,

emperyalist ülkelere kıyasla daha fazla kırılganlık barındırıyor. Enerji, hammadde, ara malı ve yatırım malı bağımlılığı yüksek, dışarıdan düzenli sermaye girişine ihtiyaç duyan bir ekonomik yapıya sahip olan Türkiye kapitalizmi, uluslararası sermayenin kendine tanıdığı alanda, diğer az gelişmiş ve orta gelişkinlikteki kapitalist ülkelerle çetin koşullarda rekabet etmek zorunda.

Türkiye kapitalizminin özellikle son 15 yılda hem genişleyen borçlanma olanakları hem de sermaye sınıfının tercihleri doğrultusunda artan bağımlılığı, emek gücü sömürsünün yoğunlaşmasına rağmen üretken olmayan sektörlerin üretken sektörlerden

çok daha hızlı büyümesine ve artı değer genişlemesinin sınırlı kalmasına yol açtı. Son 15 yılda ticaret, finans gibi hizmet sektörleri, sanayi üretimin çok üzerinde büyüdü.

Toplam kâr havuzu ya da artı değer havuzu genişlemeye devam etse de artı değer oranlarının

düşmesine yol açan bu süreç, emtia fiyatlarındaki iniş-çıkışlar ve kur hareketleri gibi Türkiye kapitalizminin kırılganlıkları nedeniyle yönetmekte zorlandığı global gelişmeler de eklenerek güncel krizi tetiklemiş oldu.

■ Ayşe Kaya

